

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 69.

V Ljubljani, v petek 27. marca 1891.

Letnik XIX.

Trije križi na Golgati.

Čitatelji naj se ne čudijo, če posvetimo današnji uvodni članek verskim razmišljanjem. Mi se ne strinjamo z načelom, da bi morale novine, dasi namenjene politiki, pisati vselej samo o politiki, — da, tako novinarstvo smatramo celó za napáčno. Pravi konservativni novinar ne sme nikoli pozabljati — prvotnega početka vseh rečij in nrvnega reda, od kojega zavisi vsa človeška družba.

Današnji dan predstavlja krščanstvu na Golgati tri križe.

Gotovo je bilo nepopisno zasramovanje, ko so Sina Božjega povišali na križ ter ga postavili med dva razbojnika. Večjega zasramovanja si pač človeška zlobnost ni mogla izmisliti, toda ravno ta sramota je največji ponos in prednost sv. vere naše. Božji ustanovnik vere naše umiral je med razbojnikoma. Kristus ni samo oznanjeval sv. evangelija ubogim, on je storil še več, umirajoč na križi, oznanjeval ga je tudi — razbojnikoma!

Kje je ustanovitelj kake krive vere storil kaj sličnega? Vsa druga veroizpovedanja, kolikor jih je nastalo od početka, še brigala se neso za uboštvo. Indijski Budha obsodil je najsiromašnejšo vrsto prebivalstva — pariže — na večno bēdo. V Egiptu bil je pastir najbolj zaničevana stvar. Kristus je pa najprej pastirjem oznanil rojstvo svoje po angelji. Toda najbolj neumevno bilo je paganskemu svetu, da je Kristus s križa obljubil tolovaju milost in odpusčenje, ko je nasprotno omikani Rimljan proklinjal onega, ki je visel na križi.

Čudno prešinjajo človeka duhovnikove besede, ko moli veliki četrtek za vso cerkev, ter se navaja kot motiv, da je bilo plačilo apostolu — Judežu kazni, in tolovaju — raj. Kako tolažilna je vera, ne delajoč razlike, in če je zgubila jednega apo-

stola, spokornemu grešniku odkazuje prostor v — raji. Indijski pariža ni imel vstopa v hram Budhe, da, niti k svojemu bogu ni povzdigniti smel oči, temveč je moral želje svoje razodeti posvetnemu posredovatelju, če ga je isti hotel poslušati.

Siromašen človek bil je od grških bogov obsojen na večno bēdo. Grški templji odprti so bili povsem svobodnemu občanu, suženj ni smel vanje. Da, tudi Mohamed je zaprl mošeje svoje — ženski. Zenam je ondi odkazan poseben oddelek. Turška žena — kakor nam pripoveduje Guy de Maupassant v svojem potopisu v Alžir — se ne sme obračati naravnost k Allahu — bogu — temveč želje svoje, to je pritožbe o neusmiljenem možu sme samo posredovatelju Marabutu predlagati, čegar truplo počiva v Meki.

Trije križi na Golgati so najsijajnejši dokaz, da je vera Kristusova v najožjem pomenu besede ljudska, katera se ne ponižuje samo do sužnja, temveč prinaša milost in raj tudi razbojniku.

Da, še več. Prva beseda Kristusova s križa veljala je morilecem in lopovom, kateri so ga križali: „Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!“

Trije križi predstavljajo velikanski socialni pomen krščanstva. Ti križi so razbili ljudomorno svetovno rimsko cesarstvo, ne sicer s krvijo in železom, temveč potom miru. Krščanstvo ni suženjstvo, katero je pred 2000 leti reprezentovalo delavski stan, hujskalo zoper bogataše in gospodarje, temveč je spodbujalo k delu in potrpežljivosti. Ono je na rane, provzročene po rabljih in trinogih, polagalo balzam svete vere, zajedno pa priporočalo gospodarjem usmiljenje. Apostoli Onega, ki je na križi najprej odpustil rabljem svojim in obljubil tolovaju raj, morali so v prvi vrsti braniti sužnje in skrbeti za siromake.

Trije križi vkupe tvorijo ključ k rešenju socialnega vprašanja. Starorimski svet ima gledé našega socialnega veka mnogo analogije. Kjer vse imetje in oblast prehajata v roke samo jedne stranke, ondi je pritisek uboštva na bogataše neizogiben. Tako se je zgodilo, ko sta sveti Peter in Pavel začela oznanovati sveto vero v Rimu, in istotako dogaja se tudi dandanes. Prej nego so Rim ugonobili barbari iz mrzlega severa, uničen je bil duševno. Strašni gmotni porazi bili so povsem posledica groznega duševnega propada: verskega in duševnega. Da je bil Rim zopet povišan k prvotni slavi in oblasti, moral je biti preustrojen na drugi podlogi. In stebri novemu Rimu postali so križi na Golgati.

Razbojnika poleg Kristusa nekako predstavljata to ubogo, križano, to je v potu svojega obraza delujoče človeštvo, čegar jedna stranka se roga Kristusu, a druga se obrača k Njemu. Dôba naša ima v križih na Golgati pravo zrelo svoje. Ona pravi človeštvu: Pojdi sem, stopi poleg srednjega križa na Golgati, potem še le bomo dalje govorili. In po širnem svetu pred vsem trije križi na Golgati z glasnimi glasovi oznanjajo tolažilne in rešilne besede: Teptani in tlačeni narodi, bēdno človeštvo, spoštujte najprej Odrešenikov križ na Golgati!

Pravda Einspieler-Foresti.

Iz Celovca, 15. marca.

(Konec.)

Kako se je Foresti zagovarjal?

On zvrča vso odgovornost na župana Gruma in notarja Rainerja, ki sta se mu zdela verjetni prič. Pa kakošne priče so to, ki nesrečnega dogodka sami niso videli? Ta dva sta tudi Einspie-

LISTEK.

Jezuitje in šolstvo.

Spisal J. C.

(Dalje.)

Iz svojih gojencev pa jezuitje niso napravili le vernih in značajnih môž, temveč so jih tudi temeljito izobrazili v raznih vědah in umetnostih. Kranjski zgodovinar Dimitz sicer ne more dovolj potožiti, koliko zatega časa se je potratilo po njihovih šolah z raznimi pobožnostmi in številnimi prazniki. Toda vkljub temu, — pravi sloveči Ranke, — mož je protestant in vsaj tolik zgodovinar, kakor Dimitz, — „se mladina pri jezuitih nauči v jednem semestru več, kakor drugod v dveh letih.“ Zato so pač lahko šli včasih za kako procesijo, recimo, „križev teden“; še dobro bi ne bilo, ko bi tako vestno porabili vsak časek za šolo, kot se porabi danes; ljudje bi bili prekmalu učeni. O njihovem učnem načrtu govoreč, pravi Dimitz: „Delali so posebno na to, da se učenci izurijo v latinščini, govorništvu in — sevēda, brez tega jezuit ne more biti — v sofistiki, katere je red krvavo potreboval, da se je mogel držati proti neštetim svojim sovražnikom.“

Če nadomestimo izraz „sofistika“ z besedo „logika“, potem je Dimitz-eva trditev resnična. Sevēda mož ni mislil, da njihove šole skoro bolj pohvaliti ni mogel.

Po mislih slavnega Hettingerja mora srednja

šola ravno te predmete najbolj gojiti. Logika je prepotrebna vsakemu, kdor se noče slehernemu sleparju vsesti na limanice. Deseti del vseh nesreč, ki tarejo današnjo družbo, bi ne bilo prišlo nad človeštvo, ko bi znali ljudje le ščipec več logike. Jezikoslovje pa in govorništvu v zvezi z zgodovino dajo človeku ono splošno izobrazbo, katera bi imela biti prav za prav sad srednjih šol, ono ozadje, na katero pride potem glavna podoba strokovnih študij.

Kaki so vspehi današnje šole v tem oziru? Borni, preborni. O logiki ne govorim, ker to je že vsakdanja fraza, — a vkljub temu vendarle bitka resnica, da velika večina ljudij ne zná, ali pa noče misliti.

Tudi gledé jezikoslovja se stori veliko premalo. Ze jedenkrat imenovani P. Abel pripoveduje o nekem sedemdesetletnem častniku, kako gladko še citira Horacija, ali včasih za kratek čas reši kak matematičen problem.

Pa poglejte sedanje visokošolce. Komaj je par let iz gimnazija, pa je šla rakom žvižgat vsa s težkim trudom pridobljena grščina ali matematika, če se dotičnik ne bavi ravno specijalno s temi predmeti. Kaj bo še le čez deset, dvajset let! Odkod ta prikazen, ta pozabljenost? Odtod, ker se mora človek še na górenjem gimnaziju ubijati z raznimi slovniškimi oblikami, namesto da bi študiral govorniške in pesniške lepote starih klasikov.

S slovnico se mora ubijati, ker se je v prvih letih ni naučil; in v prvih letih se je ni naučil,

ker si ne more vsega zapomniti, kar se mu tu vte-pava v glavo. Bog je ustvaril namreč toliko živalij in živalic, toliko rib in ptic, in broščev in metuljev in družega mrčesa, toliko raznih dreves in cvetlic in trav in mahov, da je treba mnogo časa in velike pridnosti, če hoče mladi sin-modric vse to le po vrhu spoznati. In kdo se bode tudi poleg teh zanimivih predmetov učil dolgočasne slovnice?

Slovnica je namreč sama na sebi pusta reč, katere ne zná vsak spraviti učencem v glavo. Bolj kot drugi pa so umeli to jezuitje. Pri njih se učenci takorekoč igraje navadijo latinščine. Kako to? Kakor sem že prej omenil, posvetili so se jezuitje z dušo in telesom šoli. Od onega trenutka, ko je postal kak jezuit učitelj, bila je vsa njegova skrb obrnena le na šolo. Gorel je jedino le za svoje učence. Ti so bili njegovi ljubljenci, njegovi prijatelji, njegov svet. In česa ne stori za svoje stvar navdušen mož!

P. Jouvency, imeniten odgojnik, pravi: „Slovnica je dolgočasna, zato mora učitelj zabavati, ako hoče vzbuditi zanimanje. Grmovje ugaja le, če je zeleno.“

Po tem načelu so se ravnali. Skušali so poučevanju vzeti ono puščobo, ki tako zeló ovira vsak napredek, ter je storiti kolikor mož zanimivo. Vedoč dalje, da prenapeta struna rada počí, skrbeli so za primerno razvedrilo med učenjem, ter ob času počitka izobraževali gojence v vseh za ono dōbo potrebnih prostih umetnostih. Niti ples in borenje nista bila izključena iz njihovih učilnic.

lerjeva politična nasprotnika, in kar sta Forestiju povedala, izvedela sta od svojih političnih pristašev. Taki izgovori so piškavi. Kdor koga javno in po časnikih napade, mora tudi dokazati, kar je rekel; tu ne zadostuje, sklicati se na druge, če so še tako pošteni. Lahko bi tudi o meni kdo rekel, da sem srebrne žlice kradel, in če bi ga jaz tožil, bi se izgovarjal: „to mi je pravil ta in ta, in on je vendar pošten človek“. Če bi to veljalo, potem je vsakega poštenjaka čast v nevarnosti. Foresti se nadalje prišteva liberalni ali svobodomiselnim stranki. Pa kakošni „svobodnjaki“ so ti ljudje? Za se b e bi radi vsako prostost, za druge so pa popolni absolutisti. Foresti naj bi smel brez kazni ljudi celó umora dolžiti; pa Einspieler ne sme ne častnikov izdajati, ne od doma se ganiti, ne volilnih shodov obiskovati itd.! Ko bi Foresti oblast za to imel, Einspielerja bi najrajši v Sibirijo poslal. Einspielerja kaže Foresti v tako strašni luči, da je policijsko nadzorstvo zanj še premalo. Očita se mu veleizdajstvo, motenje javnega miru itd. Kaj so pa priče vedele o njem tako strašnega povedati? Da izdaja časnik, da obiskuje politične shode, da včasih kam potuje, da je podpisal neki telegram. Ali so to res tako grozne reči? Ali je to kaj protipostavnega? — Ni res, da je g. Einspieler v občini nemir naredil. Priče so povedale, da ste bile že pred njegovim prihodom v občini dve stranki in da je konservativna stranka enkrat celó zmagala. — Očita se mu tudi, da je kriv umora. Pri pravdi zoper Ulbinga se je pa državni pravdnik sam izrekel, in on je v tem vendar avtoriteta, da gosp. Einspieler z umorom ni v nobeni dotiki in da tudi ni govoril o „nemških psih“. Ali je g. Einspieler v svojem listu kedaj rekel, da je umor dovoljen? Zakaj Foresti ni kaj takega na dan spravil, če že g. Einspielerju podtika tako hudobne namene? Kar so priče povedale pri prvi in sedanji obravnavi, ni najmanjšega dokaza, da bi bil g. Einspieler kriv umora.

S Šojerjem je g. Einspieler govoril med štirimi očmi in mirno. Iz tega pogovora se pretep ni začel. Ena sama priča, natakarija Pavlič, je okrog gogovorila, da je g. Einspieler nekaj govoril, naj se dva v zemljo pogrezneta. Ne vém, če gre tej ženski toliko verjeti, saj je danes spet drugače govorila, kakor pri prvi pravdi, in še sama se ne vé več spominjati, kaj je rekla gospodu Maierju in njegovi ženi. Pa če bi prav kaj na tem bilo, govoril je to proti njej sami, proti ženski, ki ni volilka, torej je tudi razburiti ni mogel. Da bi bil gosp. Einspieler rabil besedo „nemški psi“, to nikakor ni dokazano. Ona sama se ne vé več spominjati, da bi bila to komu pravila. — Gosp. Einspielerju se je tudi očitalo, zakaj je prej odšel, zakaj ni rajši ostal in razburjene duhove miril. Pa zdaj, ko je že vse minulo, je lahko vsakemu mirno o tem soditi. Pa v takih kritičnih trenutkih človek nema časa, vse tako hladnokrvno preudariti. Morda je zanj še sreča, da je prej odšel. Še zdaj, ko g. župnika Einspielerja

Drugo sredstvo, s katerim so spodbujali učence k pridnosti, bilo je pametno urejeno tekmovanje učencev med seboj. „Da bode vspeh boljši,“ — pravi sv. Ignacij, — „bi ne bilo napačno, izbrati si več jednako nadarjenih učencev, ki se bodo tekmovali med seboj priganjali k učenju.“

Da bi jim dali priliko, skazati se, napravljali so pogosto disputacije, vednostne boje, kjer se je boril spomin s spominom, duh z duhom. Prirejali so koncem leta slovesne javne skušnje, ter delili najpridnejšim darila. To je vleklo bolj, kakor vsi „čisti nagibi“ moderne šole.

Zaradi navedenih prednostij jeli so ljudje ceniti jezuitske šole ter radi pošiljali vnuje svoje otroke. Statistika nam podaja za to zanimivih podatkov.

Na Francoskem je bilo 1864. leta na najmanjših gimnazijih, katere so vodili jezuitje, 4200 učencev, torej do malega 400 na vsakem, 358 državnih srednjih šol pa je obiskovalo isto leto do 50.000 dijakov, torej komaj 140 na enem gimnaziju. V Feldkirchu na Vorarlberškem bilo je na gimnaziju, predno je prišel jezuitom v roke, 151 učencev, leta 1864 pa so jih imeli očetje 380, dasi se je ustanovila poleg gimnazija še realka; sedaj, ko poučujejo zopet svetni profesorji, je zopet stara revščina; šolo obiskuje komaj 100—150 dijakov. Ljubljanski gimnazij jezuitski štel je v kljub vsem hibam, katere na dolgo in široko razklada Dimitz, 544 učencev, in to leta 1836.

(Konec sledi.)

ni bilo na mestu ob času nesreče, dolži ga Foresti, da je on moralni morilec; ako bi bil gosp. Einspieler ostal, najbrž bi ga dolžil, da prav župnik sam je Šojerja zabol.

V drugem članku najdemo najprej psovko „zloglasni hujskač“. Pri psovkah nič ne velja dokaz resnice. Če komu rečem „osel!“, sem kaznjiv, ako prav dokažem, da je bedast človek; ljudje se ne smejo psovati. Torej je vse prazno in nepotrebno delo, kar se je storilo, da bi se dokazalo, da je gosp. Einspieler res „hujskač“. Prebrali so se v ta namen celó govori iz deželnega zbora. Sicer pa to še ni nobeno „hujskanje“, če kdo volilne shode obiskuje itd. Tudi g. dr. Abuja je poslanec in se morda včasih predstavi svojim volilcem. Pa nihče mu zaradi tega ne bo rekel, da je „hujskač“. — Svojih dolžnosti gosp. Einspieler ni zanemarjal. Če je kam odpotoval, vselej je skrbel za namestnika. Očitata se mu sicer dva slučaja: enkrat se je neki otrok krstil v drugi fari, drugokrat pa je bil neki človek, ki že več dni prej ni bil pri zavesti, en dan pozneje djan v sv. olje. Tisti otrok je bil zdrav, in se za krst ni tako mudilo: v sila pa more sploh vsak človek krstiti. Kriva je bila stranka sama, ker krsta ni napovedala, sicer bi bil gosp. župnik že skrbel, da bi bil otrok krščen ob določeni uri. Zastran družega slučaja pa je omeniti, da se je dogodil še-le dne 2. oktobra 1890, tedaj ob času, ko je bil Forestijev članek že davno tiskan. Kakor so priče povedale, tisti mož ni bil pri pravi pameti, in že prvi dan ni bil več pri zavesti, ko je prišlo poročilo v župni dvor, tako da se tudi tisti dan ne bi bil mogel spovedati. — Vsakemu očitna krivica pa se je g. župniku zgodila s tem, da se mu je očitalo po krivici, da ni hotel priti k umirajočemu Šojerju, da bi mu podelil poslednjo duhovno pomoč, in da je bil tako brezsrčen, da še mrtvaškega zvončka ni pustil zvoniti. Prva trditve ni z ničem dokazana. Župan Grum je sicer pravil, da se je slišal „neki glas“, ki je to pravil, vsi so se na župana sklicevali, da je on to pravil, in on sam ne vé družega povedati, ko o nekem „neznanem glasu“. To je pač žalostno dokazovanje! Zarad zvonjenja pa so vse priče priznale, da mrtvaški zvonček Podkloštrom ni v navadi. In vendar se je župniku na podlagi neresnične trditve očitala brezsrčnost! — Zvijacha je nadalje, da se zdaj, ko sta Grum in Rainer tožbe rešena, vse na njih rame vali. Urednik je odgovoren za svoj list in tej odgovornosti po postavi ne more ubežati. Tudi ne velja govoriti: „to sem slišal od ljudij tako praviti“. S takim izgovorom bi časniki lahko vsakemu čast uničili, in urednik bi imel dober kup izgovor: „sem pač slišal tako govoriti“. Po pravici tirja torej postava od urednika dokaz resnice.

Prosim vas, gospodje porotniki, pustite politiko na strani, in sodite stvarno! Ali morete oprostiti človeka, ki je poštenega moža po nedolžnem dolžil umora? Foresti sam pravi, da se je že leta 1848. udeležil političnega gibanja. No, takrat se je tudi storil politični umor, pa v resnici, ne pa kakor tukaj, kjer se še ne vé, kdo in zakaj je Šojerja umoril. Takrat so puntarji na Dunaju umorili ministra Latourja. Kaj bi Foresti rekel, če bi mu jaz očital, da je tudi on kriv tega umora? — Slednjič omenim, da je bil Foresti že šestkrat kaznovan, večinoma zovlj žaljenja časti. Iz tega se vidi, da on v tem oziru jako površno piše in da mu ni dosti na tem, če koga razžali. V tem slučaju je še posebno pokazal svoj odločni namen, g. Einspielerja žaliti, ker je pustil dotično številko trikrat natisniti. Foresti zahteva izjemno stanje za duhovnike, pa on bi bil tega bolj potreben, ker očitno vidimo, kako zlorabi tiskovno svobodo! Jaz pa ne zahtevam zanj izjemnega stanja, ampak leto, da se kaznuje po obstoječih postavah.“

Dr. Abuja je zdaj začel otrobe vezati, resnici nos vihati in pretiravati, da je že nezasišano. Če le ena priča na pol kaj trdi, to je njemu že dokazano. Na svojem klientu seveda ne najde črne pičice. On (Foresti) je v vseh rečéh, ki se mu očitajo, čisto nedolžen, kakor novorojeno dete. Začel je s tem, da je hvalil svobodo tiska. Potem je trdil, da je treba proti javnim, više stoječim osebam bolj ostro pisati. (Mi bi Forestiju tega sveta ne dali. — Op. uredn.) Foresti ni mislil, da krivico dela, ampak da le „kritizira“. On si neresnice ni bil svest, torej je nekriv. Članek ni samo zoper Einspielerja obrnjen, ampak je kritika cele slovenske stranke. Če kdo kaj neresničnega piše v dobri

veri, da je resnično, tak ni kaznjiv. (?) „Beseda „Gewalthätigkeit“ cika le na tepež Podkloštrom. Na dalje dr. Abuja opira Forestija s tem, da vse na Gruma in Rainerja tišči, Einspielerju pa očita, zakaj je tožbo zoper ta dva bojzljivo umaknil. Take besede pač niso lepe v ustih g. dr. Abuje, ker on sam dobro vé, zakaj se je tožba zoper ta dva umaknila, ker je pri tem sam posredoval! Rekel je tudi, „da so se dogodki nalašč bolj živo slikali, da se je za vdovo več nabralo. (!) Ta je lepa, tedaj cela dežela se sme naščuvati na enega poštenega moža in na vse koroške Slovence, da se nabere en par borih stotakov! Gospod doktor, če nemate boljših argumentov, ta vam ne bo slave pridobil! Dr. Abuja je vse trdil, kar ni bilo nikjer dokazano, govoril je celo uro, pa nam se ni ljubilo, zapisovati njegovih smelih skokov; še to, kar smo zapisali, smo okrajšali.“

Dr. Porzer se je še enkrat oglasil in rekel, da bi imel dr. Abuji mnogo odgovoriti; ker pa so porotniki že utrujeni in je ura že pozna, hoče le eno reč omeniti. Dr. Abuja je trdil, da je urednik nekaznjiv, ako je pisal v dobri veri, da piše resnico, in se zamore sklicati na poštene poročevalce. To je pa čisto kriva misel, ki v postavi ni utemeljena. Naj bodo poročevalci kakoršni hočejo, urednik mora dokazati, kar je pisal, sicer je kaznjiv.

Predsednik je dal zdaj porotnikom običajni pouk in med drugim tudi omenil, da se g. dr. Abuja moti, in da ima g. dr. Porzer prav, da postava od urednika res dokazuje tirja.

Porotnikom se je predložilo 13 vprašanj, katere so vse enoglasno zanikali. Urednik Foresti je tedaj oproščen, tožnik, g. Gr. Einspieler pa obsojen v stroške.

Izid te pravde zopet jasno priča, kako žalostno stanje imamo Slovenci na Koroškem. Nasprotniki smejo rabiti vsako, tudi najnesramnejše orodje zoper nas. Za Slovence na Koroškem ni pravice. Tužno!

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. marca.

Notranje dežele.

Državni zbor snide se nekda dne 9. aprila. Neki češki list je izvedel, da bode prestolni govor politično brez vsake barve in se bodo le gospodarska vprašanja posebno naglašala. O adresi se najbrž mej posamičnimi strankami ne bode doseglo sporazumljenje in je pričakovati, da se bodo predlagale tri adrese, nemška, češka in poljsko avtonomistična; katera bode dobila večino, je težko uganiti.

Novi člani gospodske zbornice. Pogajanja, kateri može se pokličejo v gospodsko zbornico, še neso končana. Za Slovence bajé nova imenovanja ne bodo vesela. Odklonilo se je bajé že več zaslužnih Čehov.

Češka sprava. Dr. Gregr je v klubu Mladočehov nedavno naglašal, da se jih bo slavno spominjala češka zgodovina, ker so pokopali češko spravo. Kdor pa si stvar bolje ogleda, bode spoznal, da mladočeške zasluge neso tako velike. Deželni zbor je že rešil one predloge, katere so Nemcem v korist, kakor preosnovno deželnega šolskega sveta, preosnovno deželnega kulturnega sveta. Sedaj bi pa bile prišle na vrsto predloge, ki bi bile v korist Čehom, kakoršna bi bila prememba krivičnega volilnega reda. Da se ta predloga ne reši in ostane v veljavi krivični volilni red, po katerem je še mogoče, da kedaj Nemci dobé večino v deželnem zboru, to je ona velika zasluga Mladočehov, za katero si reklamujejo slavno ime v zgodovini.

Doslednost Mladočehov. Gotovo se dobi malokatera stranka na svetu, ki bi bila tako malo dosledna, kakor so Mladočehi. Sprva so bili nastopili kot liberalci in veliki nasprotniki češkega državnega prava. Kdo se še ne spominja, kako zaničljivo je dr. Gregr govoril pred leti o češkem pravu in kako je je v nebesa povzdigoval nekaj let pozneje. Mi radi priznamo, da v politiki stroga doslednost ni vselej mogoča. Drugačne razmere zahtevajo drugačno postopanje, tudi skušnja človeka zmodri. V glavnih načelih je pa vendar treba doslednosti, in tako glavno načelo je pa češko državno pravo. Kdor je to češko državno pravo kdaj tako zaničeval, ne more ga pozneje v zvezde kovati, in kdor je na to pravo prisegal in proglašal slednjega za izdajalca domovine, kdor ne priznava tega prava, ta pač ne sme ničesa storiti, kar bi nasprotovalo temu pravu. V našem listu smo nekoč že omenili, da so češki kmetje v pričo čeških državnih poslancev izrazili se, da se uvede brezplačni šolski pouk potom državne zakonodaje. Ta sklep je očitno v nasprotju s češkim državnim pravom in nam se je čudno zdelo, da proti temu sklepu neso ugovarjali

navzoči mladočeški poslanci. Danes je pa nam vsa stvar jasna. Sam mladočeški poslanec dr. Herold se je v mladočeškem klubu izjavil, da naloga Mladočehev bode, da spravijo „češko vprašanje“ v državni zbor. Vsakdo, kdor priznava češko pravo, bode spoznal, da ta sklep naravnost nasprotuje temu, kar so obetali Mladočehi volilec. Naj bi bil dr. Rieger kaj tacega izjavil, kak krik bi bili zagnali Mladočehi in po shodih kričali, da je izdajalec domovine, kajti o češkem vprašanju ima sklepati jedino češki deželni zbor, ne pa državni zbor. S tem, da češko vprašanje Mladočehi spravijo v državni zbor, bodo pač le ustregli nemškemu centralistom, ker bodo priznali, da je državni zbor kompetenten sklepati o češkem vprašanju, da jim na avtonomiji kraljevine češke ni več dosti ležeče. Volilci češki pa lahko spoznajo, da je Mladočehom bilo državno pravo le za to dobro, da so izpodrinili dr. Riegro, da so pa sedaj že pripravljene še mnogo več odjenjati od tega prava, nego najprijateljivejši Staročehi. Vprašanje je sedaj pač umestno, ali so Čehu prav storili, ko so zaupanje skazali možem, kateri se tako igrajo z narodnimi svetinjami.

Vnanje države.

Mutkurov. Predvčeraj pokopali so v Sofiji bivšega bolgarskega vojnega ministra generala Mutkurova. Če tudi je bilo neugodno vreme, vendar se je bilo zbralo mnogo naroda. V mrtvaškem sprevedu so bili: knez z vojaškim in civilnim spremstvom, metropolit Gregor z mnogobrojno duhovščino, ministri, častniki, vojaške deputacije, deputacije z dežele, in visoki uradniki. Pogreb je pokazal, da je pokojnik bil priljubljen v deželi. Pri mrtvaškem obredu v cerkvi bili so pa tudi diplomatje.

Bismarckova kandidatura. Bismarck ima tri protikandidate: naprednjaka Adloffa, socialnega demokrata Schmalfelda in welfa grofa Platena. Misli se, da Bismarck pride v ožjo volitev s socialno-demokratskim kandidatom, in je prav lahko mogoče, da pri ožji volitvi propade, ker naprednjaki ne bodo glasovali zanj.

Welfski zaklad. Račune o porabi dohodkov welfskega zaklada predložé vsako leto nemškemu cesarju, potem jih pa zažgó. Nekaj denarja se porabi za to, da se plačujejo apanaže vdovi hanoveranskega kralja in princesinjam, okrog milijon mark se pa vsako leto porabi za skrivne namene, največ za podporo raznim listom. Javno mnenje v Nemčiji jelo je zahtevati, da se ta zaklad izroči pravim lastnikom ali pa vsaj objavijo računi, kako se gospodari z njim. Vlada seveda tega neče storiti.

Senator Jacini. Umrli je italijanski senator Jacini. Pokojnik je bil rojen v Lombardiji in je bil prvi minister javnih del zedinjene Italije ter je pozneje še dvakrat ministroval. Veliko zaslug ima za grajenje železnic. Poslednja leta je po raznih listih hudo bičal sedanjo italijansko politiko in si je zatorej nakopal mnogo nasprotnikov. Bil je prijatelj Francije in je zagovarjal misel, da Nemčija vrne Franciji Alzacijo in Loreno. Tudi s cerkveno politiko italijanskih vlad se ni strinjal.

Izvirni dopisi.

Z lga, 23. marca. Na praznik sv. Jožefa pripeljal se je k nam preč. gospod kanonik Klun, naš državni poslanec, ter blagohotno prevzel ob 10. uri pridigo in peto sv. mašo v veliko veselje obširne župnije. Popoldne po litanijah je pa v cerkveni hiši iz domače in sosednjih župnij zbranim možem prav priljudno in jasno poročal o pretekli šestletni dobi svojega poslanstva in razvijal tudi nalogo prihodnjega državnega zbora. Čeravno je razpuščeni državni zbor veliko koristnega sklenil in marsikaj na bolje obrnil, rekel je preč. g. poslanec, vendar preostaja še obilno postavodajalnega dela v gospodarskem in socialnem življenju, pa tudi v političnem in narodnem oziru. Kmet le težko shaja zaradi nizke cene svojih pridelkov, visokih davkov, dragih poslov in svojih dolgov, od katerih je treba visoke obresti plačevati. Treba bo znižati zemljiški davek, kar smo deloma že tudi dosegli, kajti naša dežela je plačevala preveč davka, zdaj plačuje namesto 900 000 le 600.000, kar velja za 15 let. Treba bo znižati tudi davek od pohištev, znižali smo ga dosedaj vsaj toliko, da mali hišniki niso tako zelo obremenjeni, krivično je, da mora kmet ali hišnik davek plačevati od prostorov, ki mu največkrat ne donajajo niti krajcarja dobička. Treba bode skrbeti, da se znižajo pristojbine za razne prepise in prodaje, da se odvetnikom in notarjem natajko določijo takse. Potrebno je tudi, da se davki bolj pravično razdelijo. Nekateri ljudje so z davki preobloženi, drugi pa, posebno borzijanci (in kateri žive od obrestij državnih obligacij in hranilničnih vlog) ne plačajo krajcarja davka. Skrbeli bodemo, da bi gospodarji dobivali zastoj živinske soli ali da bi se kuhinjska sol v ceni znižala za polovico, in tako bi bilo ustrezno ljudem in živini. Da so se denarstvene zadeve (finance) zboljšale, pripomogel je posebno davek na

žganje, kateri donaša 35 milijonov na leto, saj še pri nas na Kranjskem je deželna naklada na žganje dala lansko leto že 160.000 gold. dobička; poleg žganja daje tobak vsako leto več ko 40 milijonov gold. dohodka. Omenjal je preč. gosp. poslanec tudi postave glede prisilne legalizacije, katera je bila sprejeta v državnem zboru do zneska 100 gold., s pogojem, da jo deželni zbor potrdi. Kranjski deželni zbor je ni sprejel, pač pa bode o tej postavi zopet se razprava pričela, kadar se bode naš deželni zbor sešel — gotovo ga ni kmeta, kateri bi ne želel te dobrotne postave za našo deželo, to bodo spričevali podpisi županov, odbornikov in drugih mož, kateri se bodo s prošnjo za to postavo na deželni zbor obrnili. Dalje je g. poslanec še govoril o izsuševanju ljubljanskega barja; določilo se je, da država dá 700.000, dežela kranjska 140.000 in barjani 300.000, katere bi država brezobrestno posodila. Preč. gospod poslanec je govoril nekaj žez eno uro, možje so ga pa kaj pazljivo in vidnim veseljem poslušali in odobrvali. Na prošnjo vseh navzočih mož, obljubil je g. poslanec, da bode nam pozneje enkrat še obširneje poročal o svojem poslanstvu, ker sedaj mora k pogrebu blag. g. deželnega glavarja. Posebno so bili možje veseli, ko se jim je omenilo, da bode tudi odbor „kat. političnega društva“ naprošen v naši župniji ob primernem času shod osnovati s poučljivimi govori. Č. g. župnik iskreno zahvali v imenu vseh mož gospoda kanonika za lepo cerkveno opravilo in za zanimivo in jasno poročilo; zaklicali so vsi možje navdušeno: Živio naš vrli državni poslanec, preč. gosp. kanonik Klun! Tem potom pa še enkrat g. kanoniku zakličemo: Srčna Vam hvala!

Iz Idrije, 24. marca. Tukaj v našem mestu ima zloglasni „Brus“ jako zvestega dopisnika, kivse z blatom omeče, kdor ni njemu po volji. Za zadnji dopis iz Idrije v „Slov. Narodu“, katerega je spisal „Narodov Cene“, nismo se brigali, saj vémo, kaj more Cene napisati.

Tudi bi prezrli bedarije v zadnjem „Brusu“, ko bi se dotikal le naših oseb, ker smo že navajeni enakih neslanih napadov. Ali ker ta hujskač v zadnjem „Brusu“ zasramuje celó svete reči, norčuje se s sv. misijonom itd., celó sv. očeta porablja za svoje neslanosti, česar celó židovski listi ne delajo, ter žali našega spoštovanega duhovnika g. Picigasa, kateremu so v noči po volitvi hišo z blatom in črnim onesažili, — to pa je vendar že skrajna surovost.

Vsaka strast ima tudi svoje meje, a tako početje je že pobalinsko, kakorčnega je sposoben le kak spriden hribovski fantalin. To početje mi Idrijčani odločno grajamo in obsojamo. Da se javno zasramujejo in napadajo občespoštovane osebe, to je sramota za dopisnika, list, kateri sprejema take zmazke, in naposled tudi za naše mesto. Obzalujemo, da ravno iz našega mesta, ki je bilo vedno na dobrem glasu, prihajajo taki spisi v javnost. Pomilujemo tudi znan „narodno“, ali boljše rečeno, „Narodovo damo“, ki v svoji kratkovidnosti odobruje lahkomišelnost početje „Narodovega Ceneta“. Gotovo bode ona sama prej ali slej to obžalovala. Da bi le prepozno ne bilo!

Gospod Cene! Zapomnite si, da ima Bog še vedno isto šibo, s katero Vas je že dvakrat resno opomnil. Uganjajte svoje burke sami zá-se, a poštene ljudi pustite v miru!

Cenetov prijatelj.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Dné 24. marca.

(Dalje.)

VII. Raznoterosti imajo potrebščine 1620 gld.
pokritja . . . . . 465 „
prebitka . . . . . 1155 gld.
skupaj nepremenjeno od lani.

S tem je končan budget rednega gospodarstva in kaže skupno potrebščino za prihodnje leto . . . . . 181.514 gld.
pokritja . . . . . 222.535 „
in prebitek . . . . . 41.021 gld.

Ker so budgetne postavke skozi in skozi po vsej mogočni previdnosti, to je, v troških više in v dohodkih do skrajne meje nizko zaračunane, je ta prebitek temboljše znamenje in vspeh naše energične, zdrave in razumne finančne politike, ki vam omogoči, da smo v preteklem letu ne le velike svote izvanrednih troškov pokrili, temveč zdaten del dolgov poplačali in da smemo tudi v bodoče znamenitih

svot žrtvovati za izredne potrebščine v svrhu olepšavanja ali razširjanja mesta, za zdravstvene ali šolske namene, nekaj za investicije in druge potrebne stvari, posebno če se i za dalje držimo načela, kakoršno dostaja malim mestom, da namreč izdavamo novce le za neizogibne potrebe in kolikor zmagovati moremo.

Izrednih potrebščin stavlja finančni odsek v budget za leto 1891:

1. Za gradnjo mnogih letos že dovršenih kanalov od „Vrtače“ do Ljubljance, v Parnih ulicah, v Kolodvorskih ulicah, od Resslerjeve ceste in za podaljšanje kanala v Travniških ulicah ter na leto 1891. za to predloženih ostalih troškov v znesku 15.000 gld.

2. Za napravo novo transirane Tržaške ceste od Korsike v ravni progi do Knaflovih ulic v svoti po stavbinskem uradu zaračunanib 12.000 gld.

3. Za popravo ceste za gradom do brambovske vojašnice 12.000 gld.

4. Kot prispevek k zgradbi novega gledališča, to je znesek, katerega je deželni zbor v ta namen med dohodke ustavil, 22.500 gld.

5. Kot odkupnina za inkorporacijo Tivolskega grada in sosednih zemljišč 6000 gld. in v pokritje troškov za nove plinove svečave 2000 gld.

6. Za nakup Galetove hiše 16.000 gld.

7. Za olepševalne namene in sicer za napravo vremenske hiše, za zasip vodnjaka za Tivolskim gradom, za popravo tivolskega poslopja i. dr. 5000 gld.

8. Za popravo Latermanovega drevoreda po odbitku skupil za prodani les 5000 gld. Skupaj 95.500 gld.

Primerjaje to svoto s prebitkom v rednem gospodarjenju 41 021 gld. — kaže konečnega nedostatka 54.479 gld., ki se pa po odbitku investicije v Galetovi hiši zdatno zniža in bo pokriti iz blagajničnih preostankov lanskega leta okroglo 30.000 gl. — i per conto currenti z mestno hranilnico. Ta vsekakor ogromna, poglavitno vsled prispevkov za gledališče in za bolnišnico in za investicijo v Galetovi hiši tako visoko narasla potrebščina ne dopušča, da bi po mnenji magistratovem postavili v budget razven drugih manjših svot še 20.000 gld. kot povratek posejlanemu zakladu, pač pa kliče v spomin lanski ali predlanski stavljeni predlog enega naših tovarišev in vam usiljuje misel, da bi bolje kazalo vse sedaj še obstoječe dolgove in še mogoče v teku leta 1891. narasle nedostatke mestnega zaklada sešteti v eno celoskupno svoto in to svoto poravnati po amortizacijskem načrtu v 25 letih. Sedaj plačamo pasivnih obresti bruto 9252 gld. in po odbitku dohodkov iz Jalenovih hiš okroglo 8000 gld. Če bi tedaj na priliko ves naš dolg znesel okroglo 150.000 gld. in bi amortizacija za navadno število let po tabeli že izdelani s 7% okroglo 10.500 gld. na leto zahtevala, potem vam je omenjenim pasivnim obrestim 8000 gld. dodati le še letnih 2500 gld. in dolg je poplačan ter ni treba zanj imeti nobenih skrbi več. Korist te finančne operacije najti je v tem, da bi bili nekako vezani in primorani v rednem gospodarstvu plačevati vsako leto enako svoto v poravnanje dolga, dalje da bolje vémo, koliko nam je mogoče obračati na izvenredne potrebščine in da si na ta način sami stavlamo meje in gotov okvir, v katerem nam je gledé naše finančne uprave gibati se, — konečno pa ne smemo pregledati, da za poplačanje vsega dolga, recimo, da ga je 150 000 gl., potrebujemo 2500 gl. na leto ali za 25 let 121.500 gld ter naredimo dobička 28.500 gld. V tem oziru imamo dve skušniji, ki so nam kažipot, kako uravnati gospodarstvo. L. 1889. in posebno leta 1890. plačali smo, kakor se je že prej omenilo, velikih svot za stari dolg in za nove gradnje in imamo še preostanka, leta 1891. pa ne bomo v tako prijetnem stanju, da bi mogli poplačati kaj dolga in bomo morali še porabiti vse blagajnične preostanke. To je tedaj v dveh zaporednih letih neenaka in ne povsem pravilna uprava, ki se mora za prihodnost zaprečiti in tako ubraniti mestnemu zastopu ali kakšni stranki v mestnem zastopu, da bi se samopašno ali svojevoljno gospodarilo z mestnim premoženjem v kvar davkoplačevalcem.

Poslednjič se omeni, da s postavljanjem in dovoljenjem prihodkov iz različnih doklad so te doklade nespremenjeno sprejete tudi za prihodnje leto in da za olepšavo mesta nastavljeni kredit se bo porabil le po slučajni rešitvi v mestni zastop došlih posameznih predlogov.

Finančni odsek torej predlaga:

1. Slavni mestni zastop naj odobri v poročilu omenjene deloma popravljene postavke budgeta za l. 1891.

2. Slavni mestni zastop naj odobruje način amortizacije mestnih dolgov ter naroča magistratu, da sestavi tekem leta 1891. natančni dotični načrt in da potrebno zadevno svoto ustavi v budget za l. 1892. (Konec slédi.)

Dnevne novice.

(Velikonočne procesije) v Ljubljani se bodo vršile v naslednjem redu: Jutri v soboto popoldne ob 3. uri v uršulinski cerkvi, ob 1/2 4. uri v frančiškanski, ob 4. uri v stolnici, ob 1/2 5. uri pri svetem Petru, ob 5. uri v Trnovem, ob 6. uri pri sv. Jakobu in v cerkvi usmiljenih sester na Dunajski cesti; velikonočno nedeljo zjutraj ob 4. uri v cerkvi Jezusovega srca.

(Božji grobovi) so tudi letos po vseh ljubljanskih cerkvah jako lepo okrašeni; obiskuje jih veliko pobožnega ljudstva. Danes popoldne so tudi prevzvišeni gospod knezoškof celo uro v stolnici molili pred Najsvetejšim.

(Krst židinj.) Jutri ob 1/2 9. uri dopoldne bode v župnijski cerkvi sv. Petra v Ljubljani slovesno krščena Rebekka Grünfeld, 15letna deklica izraelskih starišev hči. Botra jej bode gospa Barbara Kopač, boter pa gosp. Fran Omejec. — Za sv. krst je deklico pripravil č. g. Valentin Erzen, šentpeterski kapelan.

(Državnozborna volitev v Ljubljani.) Dne 7. aprila imamo v Ljubljani namesto umrlega dr. Polklukarja volitev za državni zbor. — Kandidat konservativnih meščanskih volilcev je, kakor se nam poroča, g. Josip Kušar, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani, mož, ki vsled svoje značajnosti, poštenosti in zvedenosti v zlasti v gospodarskih strokah vživa v Ljubljani splošno zaupanje. Pričakovati je, da ga bodo razne stranke volile soglasno. — Tako je včeraj sklenil odbor katoliško-političnega društva, da bode društvo drage volje in z vsemi močmi podpiralo kandidaturu gosp. Josipa Kušarja, prepričano, da bo imenovani gospod prav častno in spretno zastopal Ljubljano v državnem zboru.

(Agitacija za občinske volitve.) piše „Narod“, poganja vedno lepše izrodke. Štjakovski župnik Rozman kliče razne ženske pred se in jim naroča, da morajo vse, kar jim dojde od magistrata, njemu prinesiti. Šentpeterski kapelan je pa včeraj bil toli predrzen in brezoziren, da je na leci vse agitatorje, ki delajo za našo stranko, proglasil za brezverce. Ali res ni nikogar, ki bi tako zlorabo lece preprečil? Tako „Narod“. Temu treba postaviti nekaj besed v pojasnilo: Agitacijo so pričeli „Narodovci“ in sicer so njih agitatorji lovili pooblastila pri volilkah s pretvezo: Saj ste tudi vi za vero in cerkev, kaj ne da? Mi smo tudi za krščanstvo! — Torej le hitro tú-le podkrižajte ali podpišite; za nami bodo prišli brezverci in bodo tudi hoteli imeti od vas pooblastila. Bog ne daj, da bi jih jim izročili.“ To so prav besede, kakor so ljudi sleparili „Narodovci“ agitatorji. — G. Elija Predovič ali po domače „Židan“, gostilničar pri klavnici, ki je strastno lani agitiral za radikale in ki se je nedavno „Narodu“ pritoževal da „najvernejši sluga dobi najslabeje plačilo“, ker so mu odvzeli mestno vožnjo, ta mož slepil je ljudi po ljubljanski okolici v št. peterski fari, da sta z gosp. župnikom dobra znanca, da sta eno, da hočejo sedaj izvoliti dobrega glavarja, in da naj okolčani posebno ženske njemu izroče pooblastila, da bo on volil namesto njih. Hvalil se je tudi ljudem, da je dober kristijan, da hodi k maši, da je opravil velikonočno izpoved itd. — Tako torej pričenjajo radikalni agitatorji; ali ni dolžnost poštenih mož, da preprečijo take sleparije; ali ni torej tudi dolžnost duhovnikov, da ljudem pojasné, kakošni so oni tiči, ki agitujejo za „vero in cerkev“ in ki ljudi straše pred „brezverci“. Bilo je torej popolno pravilno in opravičeno, da se je osleparjenim ljudem tudi v cerkvi pojasnilo, kaj je resnica in kaj ni. Tu torej ne gre govoriti o zlorabi lece, pač pa le o času in razmeram primerni njeni porabi. — Gospodje le naprej! Videli bomo, kedo se bo zadnji smejal.

(Ogenj.) Sinoči proti šesti uri sta dva strela na Gradu naznanila ogenj v mestu. Gorelo je v vo-

jaški plavalnici. Ljubljansko gasilno društvo je takoj hitelo gasiti ter zadušilo ogenj. Zažgala je bržčas hudobna roka.

(Čitalnica ljubljanska) je te dni razposlala članom svoj letopis za leto 1891. Častne člane ima čitalnica 4, ljubljanskih 265, vnanjih 18, skupaj 287. Iz tajnikovega poročila povzamemo, da je avgusta preteklega leta minulo že trideset let, odkar obstoji ljubljanska čitalnica. Leta 1890 je imela čitalnica skupnih dohodkov 5167 gl. 74 kr., troškov 4914 gl. 38 kr., preostalo je torej 253 gl. 36 kr. Poleg tega ima društvo v obligacijah 1550 gl. imetja. Časopisov je imela čitalnica 24 političnih, 27 poučnih in zabavnih, skupaj 51.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je doposlala sl. kmetska posojilnica na Vrhniki od svojega čistega dobička za leto 1890 znatno svoto trideset goldinarjev. — Potrjujoč prejetje doposlana domoljubnega darú, zahvaljujemo se zánj, ter prosimo slavni odbor še nadaljne blagonaklonjenosti naši družbi. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je doposlal čast. g. Ivan Volk, kapelan v Trebelnem, svoto sto goldinarjev, ter tako postal njen pokrovitelj. — Ko hvaležno javljamo domoljuba častni čin, pripominjamo: Koliko da bi bila družba storiti v stanu, ko bi slednji domačin, služoč tako malo dóbo, hotel biti žrtvujoč nam tako veliko! Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Nove pošne znamke) po 20, 24, 30 in 50 kr. pridejo v promet s 1. septembrom t. l.

(Na Koroškem) je po zadnji ljudski štetvi 360.000 prebivalcev, torej 12.000 več, kakor pred desetimi leti. — Koroška hranilnica je podarila Celovcu za olupšavo 20.000 gl., puškarski šoli v Borovljah 10.000, za cesto pri Vrbskem jezeru 10.000, za zavetišče 8000, za slepce 5000, za mutce 3000. — Mil. g. knezoškof bode delil sv. birmo: Na Radišah 6. aprila, v št. Tomažu 7., v Škocijanu 8., v Glinjah 9., v Rožnem št. Jakobu 15., v Podgorjah 16., v Pontablu 18., v Ukvah 19., v Trbižu 20., na Vratih 21., na Brnci 22., v št. Ilju 23. aprila, pri Devici Mariji na Zili 13. maja, v Štebnu 14. maja, v Šmihelu pri Pliberku 13. junija, v Črni 14., v Švabeci 15., v Črnečah 16., v Libeličah 17. junija.

(V Ilirski Bistrici) je umrl 25. marca France Babnik po kratki bolezni previden s svetimi zakramenti. Bil je ranjki skozi 13 let e. kr. sodnijski sluga v Bistrici; rojen je bil v št. Vidu nad Ljubljano. Babnik je bil poštenjak, dober katoličan, ter jako prijazen in postrežljiv do ljudi, zato bo ostal v dobrem spominu pri tukajšnjem ljudstvu. Dokaz temu je bil današnji lep pogreb, katerega se je vdeležilo jako veliko število ljudi, kateri so spremili pokojnega k večnemu počitku. Naj v miru počiva! x y.

(500 let) je minolo 21. t. m., ko je umrl slavni Stjepan Tvrtko, kralj I. bosanski, katerega je slavni pesnik A. Kačić v prekrasnih svojih pesnih dostojno proslavil.

(V Brežicah) je bila v torek volitev iz kmetske skupine za okrajni zastop. Izvoljeni so slovenski možje. Slovenski veleposestniki pa so ostali za tri glasove v manjšini in vsled tega imajo v okrajnem zastopu nasprotniki večino.

(Na dunajskem vseučilišču) je bilo minolo soboto 74 medicincev promoviranih za doktorje.

(Naznanilo in vabilo) k občnemu zboru „učiteljskega društva za radovljiški okraj“, kateri bode dne 2. malega travna t. l. v šolskem poslopji radovljiškem. Začetek točno ob 10. uri dopoldne. Vspored: 1. Predsednikov nagovor. 2. Tajnikovo poročilo o društvenem delovanju. 3. Blagajnikovo poročilo o stanju društvenega premoženja ter volitev treh pregledovalcev računov. 4. Metoda lepopsija in nje praktična uporaba, g. K. Simon. 5. Volitev petih delegatov v „Zvezo“. 6. Volitev novega odbora. 7. Posamezni nasveti. Obilne udeležbe želi odbor.

(Čitalnica planinska) priredi v dan 30. marca 1891 veselico. Vspored: 1. H. Sattner: „Na planine“, mešan zbor. 2. A. Förster: „Njega ni“, čveterospev. 3. F. S. Vilhar: „Lunica“, mešan zbor. 4. „Gluh mora biti“, burka v jednem dejanju. 5. Srečkanje. 6. Prosta zabava. — Začetek ob 1/2 8 uri zvečer. — Vstopnina 50 kr., za družine 1 gl.

(Draga volilna agitacija.) Liberška „Deutsche Volkszeitung“ očita nemškim liberalcem, da so za volitve na Moravskem raztrosili 80.000 gl.!

Raznoterosti.

— Telefon med Londonom in Parizom. Imenovani svetovni mesti ste od 9. marca zvezani s telefonom, ki gre od Kalaisa naprej do angleškega ozemlja pod morjem.

— Najbogatejša ženska na svetu je gospa Isidora Cousini v Chilu. Sama niti ne ve, koliko ima premoženja v zemljiščih, čedah, ladijah, rudnikih in posojilih. Jeden sam rudnik donaja ji 16.600 funtov šterlingov na mesec. Gospa se razume dobro na kupčijo. Pridobivanje premoga stane 6 šilingov za tono, prodaja pa tono po 30 šilingov, torej ima čistega dobička 500 %. Gospa je lepa petintridesetletna vdova, ki se pa neče zopet omožiti.

Telegrami.

Dunaj, 27. marca. Od mnogih strani se zatrjuje, da se državni zbor snide dne 9. aprila. — Danes zjutraj so se vršili cerkveni obredi v dvorni cerkvi v navzočnosti cesarjevi, nadvojvod, ministrov in dvorstva. Minister Bacquehem je odpotoval v Opatijo.

Cetinje, 27. marca. Knežji dvor se je vrnil z Rjeke, kneginja Milena je nevarno zbolela.

Berolin, 27. marca. Wolfov bureau poroča iz Peterburga, da je vojvoda Aleksander Petrovič Oldenburški imenovan za generalnega gubernatorja v Finlandiji.

Kolonija, 26. marca. „Köl. Ztg.“ poroča iz Peterburga: 22. divizija pešcev bode premeščena iz Novgoroda na avstrijsko mejo.

Carjigrad, 26. marca. Prince Luis Napoleon se je vrnil iz Tiflisa ter odpotuje v Rim.

Atene, 27. marca. Dvajset poslancev ministerske stranke je podpisalo predlog in izročilo zbornici, da se zatoži Trinkupis.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejujoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300-49)

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mes
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
26	7. u. jut.	739.4	-2.2	brezv.	jasno	1.40
	2. u. pop.	736.5	7.0	sr. jzpad.	oblačno	dež
	9. u. zveč.	737.1	4.2	"	"	"

Srednja temperatura 3.0°, za 2.4° pod normalom.

Tuji.

25. marca.

Pri **Muzičarje**: Obitelj tovarnarja Wiesnitzky-ja; Freund, Just, z Dunaja. — Faber iz Trsta. — Spitz, trgovec, iz Brna. — Fuchs, graščak, iz Preddvora. — Hauliček, trgovec, iz Maribora. — Maximovitz, trgovec, iz Zagreba. — dr. Linhart, okrajni zdravnik, iz Kočevja. — Saginger iz Novega Mesta. — dr. Jelovšek, okrajni zdravnik, iz Radovljice. — Reindl, c. in kr. nadporočnik, iz Belovara. — Grün, c. in kr. stotnik, z rodbino, iz Prage. — Dereani, stud. med., iz Grada. — Zastiere, zasebnik, iz Prage.

Pri **Stona**: Dr. Weyr, univ. profesor; Pollak, Klein, Henkel, Weinwurm, trgovci, z Dunaja. — Donauer iz Trsta. — Prossinagg iz Hrastnika. — Majdič iz Kranja. — dr. Binter iz Kamnika. — dr. Starger iz Logatca. — Žagar, učitelj, iz Vetova. — Blasich iz Zagreba. — Wardinger s soprogo iz Žatca. — Fischer iz Grada. — Maidič iz Mengša.

Pri **avstrijskem caru**: Porenta iz Malega Lošinjs. Grabner, uradnik, s sestro, iz Maribora. — Schrey iz Lesc. — Müller iz Radovljice. — Supan iz Breznice. — Modic iz Podrage. — Jeglič, kamnosek, iz Grada.

Pri **bavarskem dvoru**: Dörfler iz Šalke vasi. — Mošik s Koroškega. — Jereb, davčni uradnik, iz Kamnika. — Hutter in Stein iz Grada. — Deschak, krošnjar, iz Hrasta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Gruber iz Grada. — Abram, trgovec, iz Trsta.

Umri so:

23. marca. Anton Gregore, delavčev sin, 1 1/2 leta, Pred Prulami 27, božjast.

24. marca. Marjeta Pajk, pekova soproga, 36 let, Dunajska cesta 7, jetika.

V bolnišnici:

23. marca. Anton Gregore, kovač, 64 let, marasmus.

Spreten vrtnar,

kateri je tudi v umetnem vrtnarstvu in sadjarstvu izurjen, se za 2-3 mesece išče.

Kjé, pové iz prijaznosti vredništvo tega lista.

(2-1)